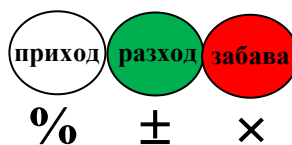

Финансова грамотност

19.02.2022 г.

НАЦИОНАЛНО СЪСТЕЗАНИЕ

За верен отговор на всяка задача с номер от 1 до 5 се присъждат 3 точки, на задача 6 трябва да се даде само отговор и се оценява с 5 точки, а задача 7 е с подробно описание на решението и се оценява с до 10 точки. Разрешено е ползването само на калкулатори и обясненията към темата.

Време за работа: 120 мин. Пожелаваме Ви успех!

Т Е М А за X клас

Задача 1. Г-н Стоянов купил определено количество акции, които след седмица шоково поевтинели с 60%. С колко процента трябва да се повиши цената на акциите, за да си върнат първоначалната стойност?

- A) 120%   B) 125%   C) 150%   D) 180%   E) 240%

Задача 2. В един магазин доставили определено количество ябълки. Ябълките били разпределени поравно в четири щайги. Клиент купил 40% от ябълките, съдържащи се в една от щайгите. С колко процента останалите в тази щайга ябълки са по-малко от първоначалното общо количество ябълки?

- A) 70%   B) 75%   C) 76%   D) 80%   E) 85%

Задача 3. Промислените предприятия A и B увеличават обема на продукцията си всяка година съответно с $a\%$ и $b\%$ спрямо предходната година. Ако за четири години обемът на продукцията на предприятието A се е увеличил четири пъти, а обемът на продукцията на B се е увеличил три пъти, да се намери $a - b$ с точност до цяло число.

- A) 9   B) 10   C) 11   D) 12   E) 13

Задача 4. В началото на годината е изтеглен заем в размер на 10 000 лв., дължими в края на година. В края на всеки месец банката извършва просто олихвяване. Същата година за месеците май, юни, юли и август е начислена лихва общо в размер на 132 лв. В кой от посочените интервали се намира числото, което е годишният лихвен процент на отпуснатия заем, след превръщането на процента в число?

- A) $\left[\frac{33}{1000}; \frac{35}{1000} \right)$ B) $\left[\frac{35}{1000}; \frac{37}{1000} \right)$ C) $\left[\frac{37}{1000}; \frac{39}{1000} \right)$ D) $\left[\frac{39}{1000}; \frac{41}{1000} \right)$ E) $\left[\frac{41}{1000}; \frac{43}{1000} \right)$

Задача 5. Г-н Иванов е взел кредит от 15 000 лв. за 2 години при сложна годишна лихва от 4,8%, който ще изплаща на равни месечни вноски в края на всеки месец. Посочете интервала, в който попада сумата на лихвата, която г-н Иванов общо ще изплати по заема.

- A) [0; 750)   B) [750; 1500)   C) [1500; 2250)   D) [2250; 3000)   E) [3000; 3750)

Задача 6. Г-н Петров депозирал известна сума в банка при следните условия: лихвата се начислявала само върху първоначалната сума, като за първата половин година годишният лихвен процент бил 0,24%, а на всяко следващо тримесечие нараствал с 0,03%. След година и половина г-н Петров изтеглил сумата по влога. При какъв постоянен годишен лихвен процент би се получила същата сума?

Задача 7. Десет чаши са номерирани с числата от 1 до 10 и са напълнени със смес от вода и черешов сироп. Чашата с номер k има вместимост $k \cdot 100$ g и съдържа $k \cdot 10\%$ черешов сироп от цялото съдържание на чашата. Всички чаши се изливат в съд S и се получава нова смес от вода и черешов сироп. Колко процента е количеството на водата в съда S .

ОБЯСНЕНИЯ КЪМ ТЕМАТА

1. акция = носител на право на собственост;

2. $a\%$ от $b = \frac{a}{100} \cdot b$;

3. проста лихва е лихвата, която се начислява в края на всеки лихвен период, само върху началния капитал; формулата за простата лихва е $K_n = K \cdot \left(1 + \frac{p \cdot n}{100}\right)$, където K е началният капитал, $p\%$ е лихвеният процент за съответния период, n е броят на периодите, а K_n е нарасналият краен капитал;

4. сложна лихва е лихвата, която се начислява в края на всеки лихвен период върху събраната сума до този момент с начислените лихви; формулата за сложната лихва е $K_n = K \cdot q^n = K \cdot \left(1 + \frac{p}{100}\right)^n$, където K е началният капитал, $p\%$ е лихвеният процент за съответния период, n е броят на периодите, а K_n е нарасналият краен капитал;

5. периодични вноски = равни вноски, които се плащат на равни интервали от време (периоди), в продължение на даден срок (брой периоди), при определена лихва за съответния период; формулата за размера на натрупания капитал, ако вноските се правят в края на всеки период, е $K_n = V \cdot \frac{q^n - 1}{q - 1}$, където V е размерът на периодичната вноска, $q = 1 + \frac{p}{100}$, $p\%$ е лихвеният процент за съответния период, а n е броят на периодите;

6. при изплащане на заем (кредит) C , постоянната вноска a , платима в края на всеки период, е равна на $a = C \cdot q^n \cdot \frac{q - 1}{q^n - 1}$, където n е общият брой периоди (на плащания), $q = 1 + \frac{p}{100}$, $p\%$ е лихвеният процент за един период (на плащане);

7. сумата на първите n естествени числа е: $1 + 2 + \dots + n = \frac{n(n+1)}{2}$, а сумата на квадратите на първите n естествени числа е: $1^2 + 2^2 + \dots + n^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6}$.